

Отже, краєзнавчі елементи у процесі вивчення української мови іноземними студентами допомагають адаптації до суспільних умов, збільшують мотивацію до навчання та пізнання навколишнього середовища. Лінгвокраєзнавство розширює їх світогляд та сприяє усвідомленню того, що мова є втіленням культурних надбань народу.

Джерела та література

1. Владимірова В. І., Шевченко О. М. Лінгвокраєзнавчий аспект у викладанні української мови як іноземної. *Young Scientist*. № 5.1 (69.1). May, 2019. С. 55–58. URL: [http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/20195.1/17 .pdf](http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/20195.1/17.pdf)
2. Сапухіна Л. П. Звідки походять назви м. Суми та річок Сума і Сумка. *Матеріали четвертої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції*. Ч.1. Суми, 2001. С. 107–110.

Тетяна Лещенко,
кандидат філологічних наук, доцент,
Полтавський державний медичний університет;
Марина Жовнір,
кандидат філологічних наук,
Полтавський державний медичний університет;
Вікторія Юфименко,
старший викладач,
Полтавський державний медичний університет

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ТЕКСТІВ У КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В МЕДИЧНОМУ ЗВО

Стрімке зростання ролі знань і технологій, інтенсифікація процесів глобалізації, посилення впливу інтернету й виклики реформування системи освіти загалом актуалізують питання, тісно пов'язані з акцентом на візуалізацію дидактичного матеріалу. Мета цієї розвідки – аналіз мультимодального тексту в контексті його дидактичного спрямування.

Цифровізація освітнього простору й активне залучення інтернет-ресурсів, зокрема популярних соціальних мереж – «Фейсбук», «Інстаграм», «Телеграм», «Твітер» та ін. – дають змогу кожному, хто до них долучився, використовувати інформацію, подану на сторінках, обмінюватися повідомленнями, додавати текстовий, аудіо-, фото-, відео- й графічний контент. Усе це сприяє реалізації мультимодальних можливостей навчальної продукції вповні. Імпонують міркування й про те, що «В останні роки соціальні мережі Facebook, Twitter, My Space, Instagram, Viber, Telegram та ін. стали основним інструментом соціальної взаємодії, спілкування й обміну інформацією» [2, с. 272]. Цілком слушно, що «Подібні навчальні експерименти в соціальних мережах стимулюють розширення проблемного поля сучасної дидактики перш за все в аспекті вивчення такої важливої категорії мовленнєвої діяльності людини, якою є українська мова» [1, с. 95].

Поява й еволюція феномена «мультимодальний текст» невіддільна від употужнення векторів дослідження тексту як складного утворення лінгвальних і паралінгвальних засобів й детального вивчення мовних явищ і процесів, які характеризуються залученням до аналізу різноманітних модусів – каналів комунікації: письма, усного мовлення, жестів, візуальних образів тощо (О. Анісімова, І. Білюк, Л. Кияк-Редькович, Н. Коломієць, Г. Костенко, Г. Кресс, Т. Крутько, Т. ван Ліувен, Л. Макарук, І. Морозова, К. Серажим, О. Сорокін, О. Реформатський, О. Ткачук-Мірошниченко, М. Шукало тощо).

Більшість дослідників схильні інтерпретувати розглядувані тексти такими, що поєднують на спільному графічному полі семіотично гетерогенні складники – усний / письмовий вербальний текст і візуалізаційні елементи й апелюють для їх номінації до терміноодиниць *креолізований / відеовербальний / полідкодовий / семіотично ускладнений текст, лінгвовізуальний комплекс, ізовербальний комплекс (ізоверб), гетерогенний (не гетерогенний текст), «текст нової природи»* тощо.

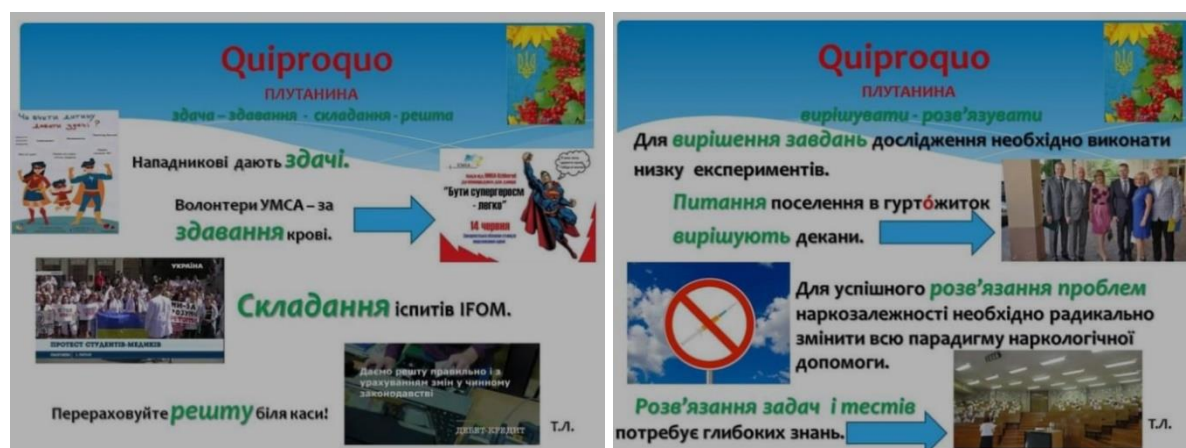
Мультимодальний текст навчального спрямування – це специфічний поліфункціональний вербально-семіотичний утвір, якому притаманна особлива функційна спрямованість. Провідна мета навчального мультимодального тексту – дидактична. Такі тексти характеризуються цілісністю, зв'язністю, інформативністю, специфічною локативністю й темпоральністю. Прослідковуємо в мультимодальних текстах антропоцентричність, яку зреалізовано передовсім у авторському задумі.

Для досягнення навчальних цілей, зокрема в контексті вивчення української мови за професійним спрямуванням та української мови як іноземної, авторські / автентичні мультимодальні дидактичні тексти мають забезпечувати розвиток базових компетенції, співвідноситися з визначеними програмово навчальними цілями й завданнями, бути інформативними (теоретичний мовний матеріал закодовано у вербальній компоненті). Крім цього, їхні вербальні й невербальні складники мають бути зрозумілими й цілком доступними для сприйняття, підлягати декодуванню. Обов'язкова вимога для створення мультимодальних навчальних текстів – урахування психологічних, вікових, ментальних, фахових особливостей та інтересів здобувачів освіти.

Видається, що розглядувані тексти – це зручний і осучаснений формат презентації навчальної інформації шляхом раціонального поєднання двох різнопланових частин – вербальної й невербальної. Характерною особливістю дидактичного мультимодального тексту, яка вирізняє його з-поміж численних інших текстових утворів, вважаємо його функціональну спрямованість – трансляція виучуваного матеріалу в стислій, доступній, візуально привабливій формі. Активне використання таких текстів, симбіозів різних знакових систем, сприяє кращому засвоєнню теоретичного матеріалу, активізації фонових знань, забезпечує візуально-вербальну перцепцію і вможливорює ефективну презентацію значних за обсягом інформативних блоків.

Працюючи з мультимодальними дидактичними текстами, студенти активно долучаються до процесу прочитання, декодування, обговорення можливих варіацій і альтернативних інтерпретацій, висловлюють власні міркування, дискутують, конспектують. Інтегровані ілюстрації й вербальні знаки впливають на концентрацію уваги студентів, знижують рівень втомлюваності та сприяють підвищенню їхньої навчальної мотивації.

Розглянемо для прикладу зразки мультимодальних дидактичних текстів (мал. 1), які широко популяризуються в мережі «Інтернет» завідувачкою кафедри українознавства та гуманітарної підготовки ПДМУ Т. Лещенко. Дидактичний матеріал, поданий в оригінальній формі мікроблогу, дієвого інструменту едьютейменту, й оформлений за вимогами до мультимодальних текстів, полегшує роботу з медичною термінологією, перетворює опрацювання базової фахової лексики на цікавий, емоційно позитивний процес.

Малюнок 1

Отож, новочасні реалії впливають на зміну освітньої парадигми. Сфера освіти враховує нові вимоги часу й активно впроваджує візуальні ресурси і стратегії образного мислення в навчальний процес. Для досягнення стрижневих цілей вищої школи – підготувати спеціаліста, спроможного конкурувати з випускниками світових навчальних закладів у межах єдиного освітнього континууму, – важливо переформатувати навчальний алгоритм відповідно до оновлених вимог навчання майбутніх конкурентоспроможних фахівців різних галузей, зокрема й медичної. Крок до реалізації омовленого в умовах сучасних

інформаційних можливостей – активне послуговування дидактичними мультимодальними текстами.

Джерела і література

1. Лещенко Т. О., Жовнір М. М., Асламова М. В. Дидактичний сегмент соціальних мереж в контексті осучаснення формату вишівського викладання мовних дисциплін іноземцям. *Молодий вчений*. 2020. № 7.1 (83.1). С. 93–96.

2. Юфименко В. Г. Медична благодидактика та медіаосвітні технології як новітні чинники розвитку професійної компетентності. *Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика* : матеріали Всеукр. навч.- наук. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 19 березня 2020 р.). Полтава, 2020. С. 269–272.

**Яна Лоза,
здобувач вищої освіти СВО магістр
спеціальності Філологія
(спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська),
Полтавський державний аграрний університет,
Науковий керівник – Алла Ільченко,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Полтавський державний аграрний університет**

РОЗВИТОК МЕТОДОЛОГІЧНОГО НАВЧАННЯ МОВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН У ХХІ СТОЛІТТІ

Зміна соціально-економічних передумов, культурної та моральної першості сучасного суспільства зосереджує нинішню освіту на формування творчої, мобільної, комунікабельної особистості, здатної до саморозвитку й самовдосконалення впродовж усього життя. Відповідно в нашій державі затверджуються стандарти вищої освіти, де визначаються загальні та фахові компетентності, програмні результати навчання, які забезпечували б